

MUNICIPIUL TG.MUREȘ
Direcția Comunicare, Proiecte de Finanțare Internațională și Resurse Umane
Serviciul Proiecte de Finanțare Internațională

Nr. 25541 din 28.04.2016

Primar,
Dr. Dorin Florea

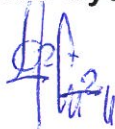
CAIET DE SARCINI

SIDU 2014-2020

**Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană Durabilă a
Municipiului Tîrgu Mureș pentru perioada de finanțare
2014-2020**

Director executiv,

Korpadi Gyorgy

Șef serviciu S.P.F.I.,

Dana Ijac

I. Scurtă descriere a posibilităților de finanțare prin POR 2014-2020

Dezvoltarea durabilă a orașelor este cel mai important motor al dezvoltării economice și sociale și poate fi realizată doar printr-o abordare integrată, care să urmărească toate dimensiunile sustenabilității urbane, precum și noile tendințe în domeniu.

În perioada de programare 2014-2020, cel puțin 5% din sumele alocate la nivel national din Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR) pentru *Obiectivul de Investiții pentru creștere economică și locuri de muncă* sunt dedicate **dezvoltării urbane durabile** (art. 7 al Regulamentului FEDR). Statele membre pot implementa dezvoltarea urbană durabilă, fie prin intermediul Investițiilor Teritoriale Integrate (ITI), fie prin intermediul unui program operațional specific, dedicat sau al unei axe prioritare dedicate.

Elementul central îl constituie finanțarea proiectelor de dezvoltare urbană în baza unor **Strategii Integrate de Dezvoltare Urbană (SIDU) durabile**, care abordează provocările economice, de mediu, climatice, demografice și sociale din fiecare oraș. SIDU constituie cadrul pentru selectarea operațiunilor (proiectelor) individuale de dezvoltare urbană. Pentru a putea obține finanțarea și a realiza aceste proiecte, organismele responsabile pentru implementarea SIDU (denumite "autorități urbane") trebuie să se implice în procesul de gestionare a fondurilor.

În cadrul Programului Operațional Regional 2014-2020 a fost stabilită Axa prioritară 4, dedicată *Srijinirii dezvoltării urbane durabile*. Proiectele destinate dezvoltării orașelor vor fi eligibile și pe alte axe ale POR 2014-2020. De asemenea, există un mecanism de corelare și prioritizare a investițiilor: investițiile cuprinse în SIDU și finanțate prin Axa Prioritară 4 a POR 2014-2020 vor fi prioritare la finanțare prin alte axe prioritare ale POR 2014-2020 sau alte programe operaționale, în baza unui mecanism de corelare a investițiilor și prioritizare a finanțării proiectelor.

Axa prioritară 4 a POR 2014-2020, "Srijinirea dezvoltării urbane durabile" combină prioritățile de investiții aferente obiectivelor tematice (OT): I OT 4 - economii cu emisii scăzute de carbon; I OT 6 - protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor; I OT 9 – promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei și I OT 10 - investițiile în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții.

Tipurile de investiții care vor fi finanțate includ:

- transportul urban: căi de rulare, piste de bicicliști, achiziția de mijloace de transport ecologice/ electrice etc.
- clădiri pentru activități educative, culturale și recreative; zone verzi de mici dimensiuni, piețe publice, scuaruri, părculețe etc., străzi urbane și utilități de bază la scară mică
- revitalizarea zonelor urbane (reconversia și refuncționalizarea terenurilor abandonate etc.)

- infrastructura de educație (creșe, grădinițe, licee tehnologice, școli profesionale și tehnice

Modul de alocare a finanțării: până la sfârșitul anului 2018, fondurile vor fi alocate în mod egal între municipiile reședință de județ, pe baza alocărilor regionale. Din anul 2019, sumele rămase disponibile în cadrul fiecărei priorități de investiție a axei prioritare 4 – dezvoltare urbană durabilă vor fi alocate printr-un apel competitiv de proiecte.

Finanțarea proiectelor de dezvoltare urbană se va face în baza unor Strategii Integrate de Dezvoltare Urbană și, specific pentru proiectele de mobilitate urbană (transport public etc.), pe baza unor Planuri de Mobilitate Urbană Durabilă elaborate de autoritățile publice locale.

FEDR sprijină dezvoltarea urbană durabilă prin *strategii care stabilesc acțiuni integrate* pentru a aborda provocări economice, sociale, climatice, demografice și de mediu care afectează zonele urbane, ținând seama de nevoia de a promova legăturile dintre urban și rural.

Dezvoltarea urbană durabilă poate fi atinsă numai în măsura în care vor fi combinate, la nivel local, măsuri privind renovarea fizică a zonelor urbane cu măsuri care promovează educația, dezvoltarea economică, incluziunea socială și protecția mediului. Astfel, se sprijină realizarea unei abordări integrate și strategice pentru sprijinirea investițiilor în zona urbană atât prin celelalte surse de finanțare, cât și prin POR 2014-2020, respectiv *prin intermediul axei prioritare privind sprijinirea dezvoltării urbane durabile și prin alte axe prioritare cu abordare sectorială.*

Pe lângă alocarea disponibilă prin **Axa prioritară 4** -“Sprijinirea dezvoltării urbane durabile”, municipiile reședință de județ mai pot obține finanțare pentru dezvoltarea urbană prin:

-Axa Prioritară 3 - *Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon - prioritatea de investiție 3.1 - Eficiență energetică în clădiri rezidențiale și publice, inclusiv iluminat public*

-Axa Prioritară 5 *Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural - Prioritatea de investiție 5.1- Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural*

- Axa Prioritară 7-*Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului*

-Axa Prioritară 8 - *Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale*

- Axa Prioritară 9 - *Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban (CLLD)*

-Axa Prioritară 10 - *Dezvoltarea infrastructurii educationale*

Dezvoltarea urbană integrată se definește ca:

- *un instrument strategic*, care asigură complementaritatea dintre domeniile de politică publică precum: transport, cultură, dezvoltare economică, infrastructură, educație, protecția mediului etc.,

- *un instrument participativ de dezvoltare locală*, care agregă interesele actorilor urbani într-un parteneriat ce urmărește dezvoltarea orașului,

- un instrument operațional de dezvoltare, care înglobează proiecte de dezvoltare locală pentru domenii ca: renovarea spațiului urban, locuire, infrastructură, protecția mediului, dezvoltare economică, incluziune socială etc.

Calendarul orientativ pentru implementarea Axei 4, este prezentat de finanțator astfel: lansare apel depunere SIDU și PMUD semestrul I 2016; elaborare Document Justificativ pentru finanțare din FESI – semestrul II 2016; depunere proiecte individuale până la sfârșitul lui 2017; începutul anului 2019 evaluarea performanței utilizării fondurilor pentru fiecare municipiu, cu date de referință sfârșitul anului 2018.

II. DATE DESPRE CONTRACTUL DE SERVICII

Obiectul contractului constă în realizarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană Durabilă a Municipiului Tîrgu Mureș, strategie realizată pe termen lung 2014-2023

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană Durabilă a Municipiului Tîrgu Mureș va avea la bază, o **analiză SWOT** care cuprinde: punctele tari de dezvoltare a municipiului, punctele slabe, șansele de reușită și riscurile anticipate. Analiza SWOT va fi realizată de către furnizorul de servicii contractat.

În abordarea strategiei se va ține cont de principalele domenii de dezvoltare

- Știință, IT
- Educație
- Sănătate
- Social
- Economie și piața forței de muncă
- Mediu
- Transport și infrastructura tehnică (modernizarea transportului urban, eficiență energetică a clădirilor publice și rezidențiale, modernizarea sistemelor de alimentare apă/canalizare, modernizarea iluminatului public, colectare deșeuri)
- Cultură
- Turism, agrement și sport

Aceste domenii *nu sunt limitative*, furnizorul de servicii va identifica și alte domenii cu potențial de dezvoltare.

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană Durabilă a Municipiului Tîrgu Mureș va indica direcțiile de dezvoltare ale Municipiului Tîrgu Mureș pentru perioada 2015-2023 și va indica proiecte concrete care vor fi finanțate atât din fonduri nerambursabile cât și proiecte finanțate din fonduri proprii.

Strategia va cuprinde o **lista lungă de proiecte** care după implementare conduc la o dezvoltare durabilă a Municipiului. Din această listă, Autoritatea Urbană (ca entitate nou înființată în baza unei delegări din partea AMPOR) în calitate OI la nivelul municipiului reședință de județ, va elabora proceduri de selecție a proiectelor prioritare cuprinse în Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă.

Lista de proiecte prioritare va cuprinde denumirea proiectului și valoarea estimată. Anexat listei, se va realiza câte o **Fișă de proiect** pentru fiecare proiect în parte care trebuie

să conțină: scurtă descriere a proiectului, obiectivul proiectului, valoarea proiectului, perioada estimată de implementare, etc.

Este publicat un Îndrumar privind Dezvoltarea Urbană Durabilă Integrată Pe site-ul Comisiei Europene, disponibil la adresa:

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/guidelines/2015/guidance-for-member-states-on-integrated-sustainable-urban-development-article-7-erdf-regulation .

În cadrul acestuia sunt prezentate sugestii privind **conținutul Strategiile integrate de dezvoltare urbană durabilă**, pornind de la experiența programului URBACT și a instrumentelor dezvoltate în cadrul acestui program. Capitolele principale ale strategiei sunt: a) Sumarul contextului urban și identificarea principalelor probleme și provocări; b) Stabilirea priorităților și obiectivelor; c) Acțiuni/ calendar; d) Schemă de finanțare; e) Cadrul de implementare (responsabilități și metode de monitorizare); f) Analiza de risc.

Un scurt rezumat al îndrumarului privind Dezvoltarea Urbană Durabilă Integrată (reglementată de art. 7 al Regulamentului privind Fondul European de Dezvoltare Regională), este prezentat mai jos:

Dimensiunea urbană a politicii de coeziune a fost semnificativ dezvoltată pentru perioada 2014-2020. Acest aspect este evident mai ales având în vedere faptul că cel puțin 5 % din resursele Fondului European de Dezvoltare Regională atribuite la nivel național în cadrul obiectivului privind investițiile pentru creștere economică și locuri de muncă sunt alocate acțiunilor integrate în favoarea dezvoltării urbane durabile.

Îndrumarul de față este un document de lucru elaborat de Serviciile Comisiei Europene care oferă sprijin în interpretarea și aplicarea reglementărilor europene în domeniu pentru cei implicați în monitorizarea, controlul și implementarea Fondurilor Europene Structurale și de Investiții. Îndrumarul de față recapitulează elementele cheie ce vor fi definite prin programe și detaliază aspecte legate de delegarea de sarcini către autoritățile urbane, dezvoltarea strategiilor integrate, monitorizarea și evaluarea progreselor înregistrate.

Conform art. 7 al Regulamentului FEDR, cele mai relevante aspecte referitoare la dezvoltarea urbană de care trebuie să se țină seamă în procesul de programare sunt:

- **Autoritatea de Management** stabilește, în cadrul acordului de parteneriat, principiile de selectare a zonelor urbane în care trebuie implementate acțiuni integrate de dezvoltare urbană durabilă: pre-selectarea bazată pe analiza nevoilor, concursurile sau selecția continuă.
- **Autoritățile urbane** sunt responsabile cel puțin de selectarea operațiunilor, devenind astfel Organisme Intermediare prin preluarea unor atribuții de la Autoritatea de Management.
- Dezvoltarea urbană durabilă este realizată fie prin investițiile teritoriale integrate, fie printr-un program operațional specific, fie printr-o axă prioritară specifică (dedicată total dezvoltării urbane durabile) și trebuie să vizeze cel puțin două obiective tematice și să **utilizeze finanțarea într-o manieră integrată**.

- Aspectul esențial este existența unor **strategii integrate de dezvoltare urbană durabilă** care abordează provocările economice, sociale, climatice, demografice și de mediu care afectează zonele urbane. Strategia stă la baza selectării operațiunilor individuale.

Conferirea de atribuții Autorităților Urbane

În timp ce aprobarea metodologiei și a criteriilor de selecție a operațiunilor rămân în sarcina Autorității de Monitorizare, prioritizarea și selecția operațiunilor este delegată autorității urbane responsabilă de implementarea strategiei integrate de dezvoltare urbană durabilă. În acest sens, autoritatea urbană ar trebui să dețină expertiza necesară în determinarea eligibilității, legalității și capacității administrative, financiare și operaționale pentru operațiunile selectate. În cazul în care această expertiză lipsește, aceste sarcini pot fi derulate de Autoritatea de Management sau de către alt Organism Intermediar. Autorității urbane îi revine în acest caz strict sarcina de a evalua calitatea și relevanța operațiunilor în raport cu strategia integrată de dezvoltare urbană durabilă.

Autoritatea de Management poate să-și rezerve dreptul de a face o verificare finală a eligibilității operațiunilor înainte de aprobare. Astfel, AM se asigură că autoritatea urbană a aplicat corect criteriile de selecție.

Conform art. 7 al Regulamentului FEDR, desemnarea Autorităților Urbane în rolul de Organism Intermediar se realizează în baza art. 124 din Regulamentul general. Desemnarea se întemeiază pe un raport și un aviz din partea unui organism de audit independent care evaluează îndeplinirea de către autorități a criteriilor privind mediul de control intern, gestionarea riscurilor, activitățile de control și gestiune și monitorizarea.

Organismul de audit independent se va asigura că între AM și Autoritatea Urbană. De asemenea, organismul de audit independent va verifica dacă au fost implementate proceduri adecvate pentru funcțiile delegate la nivelul Autorității Urbane și dacă la nivelul AM au fost implementate proceduri de supervizare eficiente a funcțiilor delegate Autorității Urbane.

Autoritatea de Management va informa imediat Autoritatea de Audit cu privire la desemnarea unor noi Organisme Intermediare în cursul implementării programului, astfel încât să se evalueze riscurile legate de acestea și să se revizuiască strategia de audit.

Când o Autoritate Urbană deține rolul de Organism Intermediar în baza art. 7 al Regulamentului FEDR, se va aplica principiul separării funcțiilor, în aplicarea art. 72 a Regulamentului general.

Strategiile integrate de dezvoltare urbană durabilă

Strategiile integrate de dezvoltare urbană durabilă trebuie să cuprindă acțiuni interdependente care să conducă la îmbunătățirea condițiilor economice, sociale, climatice, demografice și de mediu din zonele urbane vizate. Chiar dacă acțiunile integrate sunt încurajate, o acțiune specifică din cadrul strategiei nu trebuie să aibă în mod obligatoriu un caracter integrat.

Îndrumarul conține o serie de recomandări suplimentare referitoare la aceste strategii:

- Elaborarea strategiilor integrate de dezvoltare urbană durabilă nu ar trebui să fie privite ca un exercițiu administrativ ci ar trebui să fie de un real ajutor în rezolvarea problemelor arealului urban.
- Ar trebui să se bazeze pe o analiză teritorială și demografică atentă, care să identifice punctele tari sau slabe, oportunitățile și provocările arealului urban vizat dar și în raport cu zona în care acesta este amplasat.

- Ar trebui să conțină o viziune pe termen mediu și lung, cel puțin până în anul 2020.
- Ar trebui să vizeze acele acțiuni interdependente ce pot genera îmbunătățirea de durată a condițiilor economice, sociale, climatice, demografice și de mediu din zonele urbane vizate.
- Ar trebui să fie în acord cu obiectivele de dezvoltare ale regiunii sau ale statului membru din care face parte zona urbană vizată.
- Ar trebui să fie realistă, având în vedere capacitatea de implementare și de finanțare de care dispun.
- Dezvoltarea strategiei ar trebui să fie un efort colectiv. Ar trebui să fie clar evidențiat modul de implicare al locuitorilor, al societății civile, al altor niveluri administrative în implementarea strategiei.

Monitorizarea implementării și evaluarea strategiei

Art. 48 al Regulamentului general (Regulamentul UE nr. 1303/ 2013) conține cerințe privind componența Comitetului de Monitorizare. Componența comitetului de monitorizare este decisă de statul membru, cu condiția ca comitetul de monitorizare să fie compus din reprezentanți ai autorităților competente ale statului membru și ai organismelor intermediare și din reprezentanți ai partenerilor.

Art. 27 (4) al Regulamentului general stipulează faptul că fiecare prioritate stabilește indicatori și ținte corespunzătoare, exprimați în termeni calitativi și cantitativi, pentru a evalua progresul înregistrat în implementarea programului în vederea atingerii obiectivelor ca bază pentru monitorizarea, evaluarea și examinarea performanțelor.

Aspectele privind dezvoltarea urbană durabilă integrată vor fi de asemenea cuprinse în Raportul de Implementare Anual (Art. 50 al Regulamentului general) și Raportul de progres din 2017 și 2019 (Art. 52 (e) al Regulamentului general).

Art. 16 (3) al aceluiași Regulament precizează că până la 31 decembrie 2015 Comisia pregătește un raport privind rezultatul negocierilor referitoare la acordurile de parteneriat și la programe, incluzând o prezentare de ansamblu a aspectelor cheie pentru fiecare stat membru (inclusiv aspectele privind dezvoltarea urbană durabilă integrată).

În vederea realizării Strategiei Integrate de Dezvoltare Durabilă:

Prestatorul de servicii va realiza consultări publice cu: cetățenii, ONG-uri, instituții publice, universități, școli, firme private și cu capital de stat, etc.

Prestatorul de servicii va realiza întâlniri cu dezbateri publice cu teme distincte.

Prestatorul de servicii va realiza studii , sondaje de opinie, prognoze demografice, elaborare audit, interpretarea datelor, participare în procesul de evaluare, etc. necesare în realizarea strategiei.

Prestatorul de servicii va actualiza și prelucra datele statistice necesare, va face demersuri în vederea obținerii datelor statistice.

Prestatorul de servicii , va corela obiectivele strategice ale municipiului cu: obiectivele specifice, politicile și programele naționale și europene, proiectele de investiții necesare și cu potențialele surse de finanțare.

Prestatorul de servicii va aborda integrat provocările economice, sociale, climatice, demografice și de mediu cu care se confrunta municipiul Tîrgu Mureș și zona urbana functionala, in conformitate cu cerinta din Art. 7 din Regulamentul (UE) nr. 1301/2013 privind FEDR

Prestatorul de servicii va corela analiza situației existente a contextului urban, nevoile identificate, obiectivele stabilite și măsurile de dezvoltare adoptate. Proiectele individuale din portofoliul SIDU trebuie să răspundă nevoilor de dezvoltare identificate și priorităților de dezvoltare ale municipiului /zonei functionale urbane.

La elaborarea strategiei , prestatorul, va ține cont de toate reglementările și instrucțiunile emise de finanțator .

În vederea elaborării strategiei , furnizorul de servicii va respecta toate prevederile din **Ghidul de dezvoltare urbană durabilă cu anexele acestuia**, precum și alte documente elaborate de finanțator . Ghidul poate fi consultat pe pagina www.regio-adrcentru.ro la secțiunea POR 2014-2020 / Documente suport.

În vederea elaborării strategiei furnizorul de servicii va ține cont de **Anexa 4-Grila de verificare a conformității administrative și a admisibilității SIDU**, din Ghidul de dezvoltare durabilă. Aceasta este anexă la Caietul de sarcini.

La elaborarea SIDU, prestatorul va ține cont de proiectele necesare rezultate din PMUD(planul de mobilitate urbană durabilă) elaborat de municipalitate. Este obligatoriu ca proiectele rezultate din PMUD să fie cuprinse și în SIDU.

SIDU va cuprinde în mod obligatoriu minimele elemente de conținut prezentate în secțiunea corespunzătoare din ghid.

Orizontul strategiei realizate – este anul 2023

În vederea elaborării strategiei , furnizorul de servicii va respecta recomandările Comisiei Europene.

Dacă este cazul , prestatorul va modifica strategia ori de câte ori este necesar, la solicitarea directă beneficiarului.

Prestatorul va elabora toate studiile necesare în vederea realizării strategiei integrate de dezvoltare durabilă.

Prestatorul va realiza grafice cu prelucrarea datelor , machete, cuprinse în cadrul strategiei.

Prestatorul va efectua prezentările publice în cadrul întâlnirilor de lucru, va realiza materialele necesare de prezentare și publicitate.

Prestatorul va efectua redactarea și multiplicarea documentelor necesare, va furniza conținutul materialelor/strategiei atât în format electronic editabil cât și în format tipărit.

Serviciile care urmează să fie prestate includ cel puțin următoarele activități, fiind permisă operatorilor economici completarea acestei liste cu alte activități considerate necesare pentru elaborarea strategiei:

- Colectarea datelor necesare și analiza situației curente de dezvoltare a municipiului;
- Întocmirea analizei SWOT;
- Consultarea actorilor locali interesați cu privire la prioritățile de dezvoltare urbană;
- Identificarea obiectivelor strategice de dezvoltare a municipiului;
- Identificarea surselor de finanțare a proiectelor cuprinse în Strategie;
- Elaborare Strategie , multiplicare, publicare în vederea consultării publice;
- Elaborare versiunea finală a Strategiei.

III. Durata contractului este de 24 luni .

Termenul de realizare a strategiei: - furnizorul va realiza Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Municipiului Tîrgu Mureș în termen de maxim 2 luni de la emiterea ordinului de începere a prestării serviciului, contractul păstrându-și valabilitatea pe perioada celor 24 luni, perioada în care dacă este necesar va actualiza/modifica strategia funcție de necesitate.

IV. Valoarea estimată a contractului, este de 112.000 lei la care se adaugă T.V.A.

Caietul de sarcini este parte integrantă din contractul de servicii încheiat între beneficiar și prestatorul de servicii.